

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ Х
МЕЛЬНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ГІМНАЗІЯ №2

Пам'ятки на допомогу учням 5-11 класів (допоміжний матеріал)

***Укладач: Заборська
Людмила Клавдіївна,
вчитель світової
літератури,
гімназія №2
м. Хмельницького***

Хмельницький - 2014

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ГІМНАЗІЯ №2**

РОЗГЛЯНУТО

Науково-методичною радою управління освіти
Хмельницької міської рада
Протокол № ____ від ____
Завідувач НМЦ _____

СХВАЛЕНО

Вченою радою Хмельницького обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти
Протокол № ____ від ____ 2014р.
Т.в.о. Ректора ХОІППО _____
С. Білошицький

Пам'ятки на допомогу учням 5-11 класів (допоміжний матеріал)

**Укладач: Заборська
Людмила Клавдіївна,
вчитель світової
літератури, гімназія №2
м. Хмельницького**

Укладач:

Заборська Людмила Клавдіївна, вчитель світової літератури, вчитель-методист гімназії №2 м. Хмельницького.

Рецензент:

Осатюк Наталія Антонівна, заступник директора з навчально-виховної роботи, вчитель української мови та літератури, вчитель-методист гімназії №2 м.Хмельницького.

**Заборська Л..К.Пам'ятки на допомогу учням 5-11 класів (допоміжний матеріал)
/ Л.К. Заборська. - Хмельницький:
гімназія №2 м. Хмельницького, 2014.- с.**

Допоміжний матеріал створений на основі діючої програми з світової літератури для учнів 5-11 класів і являє собою пам'ятки з рекомендаціями, які допоможуть учням у підготовці до уроків світової літератури і виконанні завдань різного характеру.

Допоміжний матеріал рекомендовано вчителям світової літератури для використання на уроках 5-11 класів.

© Заборська Л.К., текст, 2014.

Зміст:

1

<u>Вступ</u>	<u>3</u>
<u>1.Пам'ятка № 1 Учні повинні</u>	<u>4</u>
<u>2.Пам'ятка № 2 Вимоги щодо ведення</u> <u>учнівських зошитів</u>	<u>5</u>
<u>3.Пам'ятка № 3 Основні правила читання</u> <u>твору</u>	<u>6</u>
<u>4.Пам'ятка № 4 Як підготуватися до</u> <u>виразного читання тексту</u>	<u>7</u>
<u>5. Пам'ятка № 5 Як скласти план тексту</u>	<u>8</u>
<u>6. Пам'ятка № 6 Як підготувати переказ,</u> <u>близький до тексту</u>	<u>9</u>
<u>7. Пам'ятка № 7 Як готуватися до</u> <u>вибіркового переказу тексту</u>	<u>10</u>
<u>8. Пам'ятка № 8 Як готуватися до усного</u> <u>виступу</u>	<u>11</u>
<u>9. Пам'ятка № 9 Як працювати над</u> <u>чернеткою</u>	<u>12</u>
<u>10.Пам'ятка № 10 Як написати</u> <u>Оповідання</u>	<u>13</u>
<u>11. Пам'ятка № 11 Як характеризувати</u> <u>літературного героя</u>	<u>14</u>
<u>12. Пам'ятка № 12 Як написати відгук на</u> <u>літературний твір</u>	<u>15</u>
<u>13. Пам'ятка № 13 Як працювати над</u> <u>розповіддю за картиною</u>	<u>16</u>
<u>14.Пам'ятка № 14 Як написати твір</u>	<u>17</u>

<u>15. Пам'ятка № 15 Що таке ідея, тема твору</u>	18
<u>16 Пам'ятка № 16 Що таке композиція художнього твору.</u>	19
<u>17. Пам'ятка № 17 Як аналізувати байку</u>	20
<u>18.Пам'ятка № 18 Як аналізувати ліричний твір</u>	21
<u>19.Пам'ятка № 19 Самоаналіз роботи на уроці</u>	22
<u>20.Пам'ятка № 20 Як читати вірші</u>	23
<u>21. Пам'ятка № 21 Як вести диспут</u>	24
<u>22.Пам'ятка № 22 Як аналізувати літературний твір</u>	25
<u>23.Пам'ятка № 23 Як скласти сенкан</u>	26
<u>24. Пам'ятка № 24 Як працювати за методом «Прес»</u>	27
<u>25. Пам'ятка № 25 Як працювати за методом «Діаманта»</u>	28
<u>26. Пам'ятка № 26 Як зробити рецензію на відповідь товариша</u>	29
<u>27. Пам'ятка № 27 Як підготувати порівняльну характеристику літературних героїв</u>	30
<u>28. Пам'ятка № 28 Як написати твір-роздум</u>	31
<u>Список використаної літератури</u>	32

Вступ

Досвід роботи в школі, аналіз літератури з педагогіки та психології дозволили зробити висновок про те, що одним із ефективних засобів організації самостійної діяльності учнів у процесі навчання та вироблення умінь постійного оновлення знань являються пам'ятки

«Пам'ятка» - це вербальна модель прийому навчальної діяльності, тобто словесний опис того, як слід виконувати те чи інше навчальне завдання.

За характером подання змісту можна виділити такі групи пам'яток:

- Пам'ятка – алгоритм

У ній рекомендується робота алгоритмічного характеру: всі запропоновані дії фіксовані. Їх послідовність обов'язкова.

- Пам'ятка – інструкція

У ній даються конкретні вказівки про необхідність конкретних дій (кроків), але учні мають можливість зміни послідовності виконання однієї-двох дій або навіть пропуску однієї з дій.

- Пам'ятка – порада

У ній учні отримують рекомендації про те, за яких умов та чи інша дія (діяльність) здійснюється успішно. Вибирати дії, що найбільше підходять учневі особисто – справа самого учня.

- Пам'ятка - демонстрування

Тут домінує приклад виконання тих чи інших дій з відповідним їх контролем.

- Пам'ятка - стимул

Домінантою такої пам'ятки є стимулювання учнів, розкриття перспектив їх діяльності.

Позитивне значення використання пам'яток на уроках світової літератури полягає у тому, що вони:

- сприяють вдосконаленню організації навчального процесу;
- дають можливість кожному учневі працювати у зручному для нього темпі;
- вчать оцінювати свої дії та економно розподіляти час, самому знаходити помилки у своїй роботі;
- сприяють виробленню таких позитивних рис особистості як наполегливість, працелюбність, організованість.
- формують відповідальність за доручену справу;
- розвивають уміння долати труднощі; - розвивають пам'ять, мислення, зв'язне мовлення та інші якості особистості учня.

На уроках світової літератури використовую пам'ятки для того, щоб навчити учнів раціонально виконувати навчальну діяльність, яка здійснюється під керівництвом учителя. Пропоную використовувати учням пам'ятки при підготовці до уроку, під час самостійної роботи вдома.

Пам'ятка № 1

Учні повинні:

- 1. Слідкувати за правильністю своєї усної мови і мови своїх товаришів.**
- 2. На запитання вчителя давати повні змістовні відповіді, добиватися послідовності викладу думки.**
- 3. Уважно ставитися до оформлення письмових робіт.**
- 4. Уміти користуватися різноманітними словниками.**
- 5. Мова учнів повинна бути точною, виразною, без брутальних слів і виразів, словесних штампів, жаргонізмів.**

Пам'ятка № 2

Вимоги щодо ведення

учнівських зошитів

- 1. Учні користуються стандартними шкільними зошитами, заміна зошитів блокнотами або окремими аркушами паперу не дозволяється.**
- 2. Учні повинні берегти зошит: не виривати з нього аркушів, не починати новий зошит, доки не буде закінчений старий.**
- 3. Записи в зошит - це одночасно записи в свою пам'ять.**
- 4. Учні повинні писати акуратно, чітко, розбірливо, з певними інтервалами між словами, правильно переносити слова.**
- 5. На кожній сторінці зошита із зовнішньої сторони відводяться поля розміром 2,5 см.**

Пам'ятка № 3

Основні правила

читання твору

1. При читанні необхідно вміти зосередитися, думати тільки про те, що читаєш, повністю мобілізувавши свою увагу, мислення і уяву.
2. Читати слід, не поспішаючи, роблячи записи в зошиті. Шкідливо «ковтати» книги, краще читати менше, але ґрунтовно, ніж багато, але поверхово.
3. При читанні треба навчитися виділяти у прочитаному основне.
4. Необхідно в'яснити все незрозуміле, добиватися (домагатися) чіткої уяви про прочитане.
5. Нетерплячість шкідлива: якщо почав читати книгу, прочитай її до кінця.
6. Негативною звичкою є пропуск так званих «нецікавих місць» (опис природи, роздуми автора, тощо).
7. Читати — це ще нічого не значить, говорив великий педагог Ушинський, - що читати і як розуміти прочитане — ось у чому суть.

Пам'ятка № 4

Як підготуватися до **виразного читання** **тексту**

1. Уважно перечитайте текст. Уявіть собі те, про що в ньому йдеться.
2. Визначте тему, основну думку, тон висловлювання.
3. Подумайте, з якою метою ви читатимете цей текст, у чому будете переконувати своїх слухачів.
4. Підкресліть найважливіші за змістом слова (тобто логічно наголошені).
5. Визначте, де потрібно робити паузи.
6. Продумайте, як ви можете використати інші засоби виразності усного мовлення: темп мови, гучність голосу тощо.

Пам'ятка № 5

Як скласти план тексту

1. Прочитайте текст, з'ясуйте значення незрозумілих слів.
2. Визначте тему й основну думку.
3. Поділіть текст на смислові частини, дайте їм заголовки.
4. Напишіть чернетку плану. Порівняйте його з текстом. Простежте, чи все головне знайшло відображення у плані, чи зв'язані пункти плану за змістом, чи відображають вони тему й основну думку тексту.
5. Перевірте, чи можна за цим планом переказати текст.
6. Акуратно перепишіть удосконалений варіант плану.

Пам'ятка № 6 **Як підготувати** **переказ, близький до** **тексту**

1. Уважно перечитайте текст, з'ясуйте значення незрозумілих слів.
2. Дайте відповіді на ті запитання, які є у підручнику. Якщо з'являться труднощі, перечитайте текст.
3. Сформулюйте тему й основну думку тексту.
4. Визначте, до якого типу мовлення належить текст.
5. Поділіть текст на композиційні й змістові частини відповідно до складеного вами плану.
6. Визначте стиль тексту. Спробуйте запам'ятати хоча б деякі особливості мови даного твору і збережіть їх у переказі.
7. Прочитайте текст знову, розділяючи його змістові частини значними паузами.
8. Закривши книжку, напишіть чернетку переказу. Перевірте й перепишіть.

Пам'ятка № 7

Як готуватися до

вибіркового переказу

тексту

1. Прочитайте текст, з'ясуйте значення незрозумілих слів.
2. Вдумайтесь у тему вибіркового переказу.
3. Уважно перечитайте текст, виберіть те, що стосується теми, зробіть необхідні виписки й закладки у книжці.
4. Визначте основну думку переказу.
5. Подумайте, який тип мовлення (роздум, опис, розповідь) буде основним у вашому переказі.
6. Визначте, який стиль (художній, публіцистичний, науковий...) ви оберете.
7. Складіть план. Врахуйте, що послідовність викладу в основному тексті й у вибіркового переказі може бути різною.
8. Продумайте, як краще зв'язати змістові частини вибіркового переказу, які слова, звороти можна для цього використати.
9. Напишіть чернетку вибіркового переказу, після перевірки перепишіть його.

Пам'ятка № 8

Як готуватися до

усного виступу

1. Подумайте, з якою метою ви будете говорити. Визначте тему, основну думку, тон вашого вис тупу (урочистий, спокійний, обурений, критичний...).
2. Підберіть потрібний матеріал.
3. Вирішіть, який тип мовлення переважатиме у вашому виступі (роздум, опис, розповідь...).
4. Визначте можливий стиль вашого виступу (розмовний, публіцистичний, науковий...).
5. Складіть план виступу.
6. Зробіть пробний виступ перед дзеркалом, слідкуючи за тоном, логічним наголосом, темпом мовлення, гучністю голосу, жестами, мімікою.
7. Попросіть кого-небудь із ваших друзів послухати вас, врахуйте зауваження.
8. Використайте магнітофон: прослуховування запису допоможе вам вдосконалити виступ.

Пам'ятка № 9

Як працювати над

чернеткою

1. Читаючи написане вами на чернетці, слідкуйте, чи розкрито тему й основну думку, чи все викладено послідовно, згідно з планом.
2. Під час читання робіть позначки на полях, після цього внесіть необхідні виправлення.
3. Прочитайте доопрацьований варіант уголос і прислухайтесь, чи немає недоробок. Усуньте їх.
4. Перевірте, чи немає орфографічних і синтаксичних помилок.
5. Виправте їх.

Пам'ятка № 10

Як написати

оповідання

1. Сформулюйте тему й основну думку вашого оповідання, придумайте заголовок.
2. Відберіть потрібний матеріал із ваших спогадів або з інших джерел.
3. Повторіть схему композиції оповідання.
4. Конкретизуючи схему композиції оповідання, складіть план. Вкажіть у ньому вступ, зав'язку, кульмінацію і розв'язку.
5. Зверніть увагу на пропорційність частин оповідання. Пам'ятайте, що найдокладніше в оповіданні має бути описана головна подія.
6. Подумайте про особливості стилю твору.
7. Складіть план.
8. Напишіть чернетку твору. Перевірте й перепишіть.

Пам'ятка № 11

Як характеризувати літературного героя

Характеристика героя — це оцінка його якостей, виявлення у характері, зовнішності, мові, діях певних особливостей.

План характеристики літературного героя:

- 1. Зовнішність, мова.**
- 2. Соціальний стан.**
- 3. Вид діяльності.**
- 4. Здібності та інтереси.**
- 5. Моральні якості.**
- 6. Стосунки з людьми.**
- 7. Ставлення до природи.**
- 8. Вчинки.**
- 9. Ваше ставлення до даного героя.**

Пам'ятка № 12

Як написати відгук на літературний твір

У відгуку слід висвітлити такі питання:

1. Яка тема твору? Яка його ідея (основна думка)? Де і коли відбуваються зображені у творі події? Які епізоди справили на вас найбільше враження? Хто з героїв вам сподобався і чому? Чим збагатив вас твір? Над чим змусив замислитися?

Чи допомогли вам під час читання ілюстрації, вміщені у книжці?

2. Виберіть форму вашого відгуку (лист до товариша, до автора твору, у видавництво, стаття в стінгазету...).

3. Визначте стиль вашого відгуку (художній, публіцистичний...), залежно від того, про яку книжку, кому і що ви писатимете.

4. Подбайте, щоб у заголовку відгуку було виражено основну його думку.

5. Читаючи чернетку, зверніть увагу, чи немає у вашому відгуку помилок, невиправданого повторення слів.

Пам'ятка № 13

Як працювати над

розповіддю за

картиною

1. Знайдіть відомості про художника, який створив цю картину.
2. Зверніть увагу на назву картини. Дуже часто вона свідчить про задум художника, про те, заради чого картину написано.
3. Вдумайтесь у зміст картини.
4. Спробуйте уявити, що було до моменту, зображеного художником, і що буде після цього.
5. Подумайте, кого, у чому і як ви переконуватимете своєю розповіддю.
6. Сформулюйте тему й основну думку розповіді. Дайте заголовок (назва картини і ваш заголовок можуть бути різними).
7. Продумайте композицію розповіді. Врахуйте, що кульмінації повинен відповідати момент, зображений на картині, адже він основний. Складіть план.
8. Зверніть увагу на пропорційність частин розповіді. Пам'ятайте, головне в ній – зміст картини.

Пам'ятка № 14

Як написати твір

- 1. Конкретизуйте тему (якщо це потрібно) і визначте основну думку твору.**
- 2. Подумайте, кого, у чому і як ви переконуватимете своїм твором.**
- 3. Зберіть потрібний матеріал.**
- 4. Визначте, який тип мовлення (розповідь, опис, роздум...) буде основним у вашому творі.**
- 5. Подумайте про особливості стилю твору.**
- 6. Складіть план.**
- 7. Напишіть чернетку твору. Перевірте й перепишіть.**

Пам'ятка № 15

Що таке ідея, тема твору

У тексті речення зв'язані не тільки загальною темою, а й певною ідеєю, провідною думкою.

Ідея – основна думка твору, те, заради чого він написаний, що він стверджує. Основна думка може бути виражена в заголовку або в одному з речень тексту. Але найчастіше її потрібно «знайти» і сформулювати.

Тема – це те, про що йдеться у творі.

Пам'ятка № 16

Що таке композиція художнього твору

Композиція – це побудова твору. В основі твору лежить подія (випадок, епізод). Тому в композиції твору розрізняють частини, пов'язані з розвитком цієї події: зав'язку, кульмінацію, розв'язку.

Зав'язка – це момент, з якого починається подія і від якого залежить її розвиток.

Кульмінація – момент найвищого напруження у розвитку події.

Розв'язка – результат розвитку події, її заключний момент.

У творі може бути вступ (**експозиція** або **пролог**), у якому автор пояснює, де, коли і з ким сталося те, про що він вирішив розповісти, і заключна частина (**епілог**), в якій розповідається про те, як склалися долі героїв твору після розв'язки.

Пам'ятка № 17

Як аналізувати

байку

1. Виразно прочитай байку.
2. Яка мораль цієї байки?
3. У чому суть алегорії?
4. З якою метою автор використовує її?
5. Чого навчає ця байка?

Пам'ятка № 18

Як аналізувати ліричний твір

Опорний план

1. В який біографічний період життя поета був написаний цей твір ?
2. Що стало приводом для його написання?
3. Яка тема твору ?
4. До якої різновидності лірики (громадянської, інтимної, пейзажної чи будь-якої іншої) ви віднесли б його?
5. Сформулюйте ідею твору .
6. Який настрій викликають його рядки?
7. Яким ви уявляєте собі героя твору ?
8. Яким розміром він написаний ?
9. Які образи виникають у вашій уяві, коли ви читаєте його рядки ?
10. Як і за допомогою чого це досягається? (художні засоби)
11. Ваше відношення до твору.

Пам'ятка № 19

Самоаналіз

роботи на уроці

1. Чи уважно ти слухав урок?
2. Чи своєчасно виконував завдання?
3. Чи працював активно на уроці?
4. Чи задавав питання учням при відповіді?
5. Чи робив висновки за повідомленням учня чи вчителя?
6. Чи засвоїв новий матеріал?
7. Які помилки допускав на уроці?
8. Що нового дізнався на уроці?

Пам'ятка № 20

Як читати вірші

1. Уважно прочитайте вірш.
2. Поміркуйте, які думки і почуття прагнув виразити автор.
3. Визначте його тему й ідею.
4. Як поет змальовує природу?
5. Зверніть увагу на художні засоби твору.
6. З якою метою вони вживаються?
7. Сформулюйте своє надзавдання (що ви хочете передати, читаючи цю поезію).
8. Розставте логічні наголоси і паузи.
9. Виразно прочитайте вірш. Подумайте, чи вдалося вам виконати поставлене надзавдання.

Пам'ятка № 21

Як вести диспут

- перш ніж сперечатися, з'ясуй тему диспуту;
- сперечайся чесно та щиро. Не спотворюй і не перекручуй думок і слів свого опонента;
- починаючи суперечку, зрозуміло і повно вислови свої судження та положення, які маєш захищати, або правильність яких маєш доводити;
- пам'ятай, що переконливим доказом, кращим засобом заперечення є точні й аргументовані факти;
- доводячи і заперечуючи, говори зрозуміло, просто, чітко, точно;
- з розумінням і повагою стався до думок своїх співрозмовників;
- якщо довели помилковість твоїх суджень, думок, май мужність визнати правоту опонентів;
- не переривай виступу опонента на півслові. Дочекайся, поки він висловить свою думку, а тоді починай полеміку;
- будь терпимим і толерантним у взаєминах з учасниками диспуту;
- закінчуючи виступ, сформулюй висновки;
- у ході суперечки концентруй увагу не на особистості опонента, а на суті його думки;
- чітко дотримуйся встановленого регламенту;
- говори не від імені абстрактного колективу, а лише від себе;
- головне в диспуті — аргументи, факти, докази, логіка. Міміка, жести, вигуки не замінять головного;
- якщо не маєш власної думки або приховуєш її, краще не бери участі в суперечці.

Пам'ятка № 22

Як аналізувати

літературний твір

1. Назва твору.
2. Прізвище, ім'я та по-батькові автора.
3. Хронологічна таблиця до біографії письменника.
4. Які твори цього автора вважаються найвизначнішими?
5. Я з них вже прочитав ...
6. Стислий зміст (або докладний план) твору, який аналізується.
7. Діючі особи та їх характеристика (визначити позитивних та негативних героїв).
8. Головний герой, його характеристика.
9. Хто з діючих осіб найбільше сподобався і чим саме?
10. Жанр твору.
11. Тема твору.
12. Ідея твору.
13. Хто з письменників уже порушував цю тему?
14. Художні засоби, використані автором.
15. Пояснення лексичного значення слів, яких я не зрозумів у тексті твору.
16. Чи сподобався цей твір і чим саме?

Пам'ятка № 23

Як скласти сенкан

Сенкан — це неримований вірш, що складається з п'яти рядків, походить від французького слова "п'ять" і позначає вірш у п'ять рядків.

1. Перший рядок має містити слово, яке позначає тему (звичайно це іменник)
2. Другий рядок – це опис теми, який складається з двох слів (два прикметника)
3. Третій рядок називає дію, пов'язану з темою, і складається з трьох слів (звичайно це дієслова).
4. Четвертий рядок є фразою, яка складається з чотирьох слів і висловлює ставлення до теми, почуття з приводу обговорюваного.
5. Останній рядок складається з одного слова — синоніма до першого слова, в ньому висловлюється сутність теми, ніби робиться підсумок.

Пам'ятка № 24

Як працювати за методом «Прес»

**Чому поет (Данте) погодився йти за
духом Вергілія у потойбічний світ?**

Чотири етапи методу:

**1) Викладіть свою думку: «Я
вважаю, що...»**

**2) Поясніть причину появи цієї
думки: «Тому, що...»**

**3) Наведіть аргументи на підтримку
вашої позиції: «Наприклад...»**

**4) Зробіть висновок: «Таким
чином...»**

**Учні відповідають
письмово, відповіді зачитують,
коли всю роботу завершено.**

Пам'ятка № 25

Як працювати за методом «Діаманта»

Діаманта - віршована форма з семи рядків, перший і остання з яких, - поняття з протилежним значенням. Цей вид вірша складається за наступною схемою:

1-ий рядок - тема (1 іменник)

2 -ий рядок - означення (2 прикметника)

3-ій рядок - дія (3 дієслова)

4-ий рядок - асоціації (4 іменника)

5-ий рядок - дія (3 дієслова)

6-ий рядок - означення (2 прикметника)

7-ий рядок - тема (1 іменник)

Наприклад, діаманта до образу

Скруджа

Скнара

холодний, черствий;

злиться, лютує, знущається;

подорож, сльози, прозріння, каяття;

радіє, веселиться, святкує;

турботливий, щедрий;

Людина.

Пам'ятка № 26

Як зробити рецензію на відповідь товариша

1. Чи була відповідь повною?
2. Чи не було відхилення від теми повідомлення?
3. Чи не порушувалась послідовність викладу матеріалу?
4. Чи достатня кількість прикладів? Яка їх якість?
5. Чи був вдалим виступ?
6. Чи було підведено підсумок сказаного?
7. Якою була мова учня, що відповідав? Чи було допущено мовні помилки?
8. Чи цікаво було його слухати?

Пам'ятка № 27

Як підготувати

порівняльну характеристику

літературних героїв

1. Визначте місце кожного героя в художньому творі (головний він чи другорядний, позитивний чи негативний).
2. Пригадайте, які художні засоби використовуються для характеристики літературних героїв.
3. Доберіть у вивченому творі (або творах) потрібні для відповіді факти.
4. Порівнюючи літературних героїв, визначте у них спільне і відмінне (у поведінці, вчинках, ставленні до інших людей, портретних характеристиках, соціальному стані, умовах життя тощо).
5. Зверніть увагу на авторську характеристику кожного літературного героя (або вираження іншими засобами ставлення письменника до нього).
6. Сформулюйте особисте ставлення до кожного з героїв.
7. Складіть план порівняльної характеристики.
8. За складеним планом, з опорою на текст підготуйте усну розповідь або письмовий твір.

Пам'ятка № 28

Як написати твір-роздум

1. Прочитайте запропоновані теми і визначте ту, яка вас найбільше зацікавила.
2. Поміркуйте, які питання або проблеми ви б хотіли висвітлити, виділіть найголовніші, сформулюйте власні судження та оцінки.
3. Доберіть матеріал, який допоможе розкрити тему (епіграф, цитати, приклади з твору, цікаві факти, авторські оцінки, висловлювання письменників).
4. Ретельно продумайте структуру твору і складіть його план.
5. Напишіть твір спочатку на чернетці. Не забувайте цитати брати в лапки.
6. Використовуйте для висловлення і доведення власних думок такі вирази: я гадаю; я вважаю; на мою думку; на мій погляд; мені здається тощо.
7. Наприкінці роботи, підводячи підсумки, використовуйте такі вирази: отже; враховуючи сказане; із наведеного випливає тощо.
8. Прочитайте і перевірте написане . Подбайте про виразність мови твору (синоніми, епітети, точність висловів). Уникайте повторів.
9. Перепишіть твір начисто.

Список використаної літератури:

1. Богдан Лариса. Використання інноваційних технологій навчання на уроках зарубіжної літератури в загальноосвітній школі// Всесвітня література в середніх навчальних закладах.-2007-№6-С.2-5
2. Коваленко Олена. Зарубіжна література: Літературні ігри.- Тернопіль: Підручники і посібники,2007.
3. Лучкань Н.О. Паростки майстерності. – Тернопіль: Мальва-ОСО,2004.
4. Нетрадиційні уроки. Зарубіжна література.5-11 класи/ Укладач Л.І. Нечволод .- Харків: Торсінг плюс,2007.
5. Федоренко Валерій, Ковбасенко Юрій. Методичні рекомендації щодо використання тестових технологій у процесі вивчення української та зарубіжної літератур у загальноосвітніх навчальних закладах.)// Всесвітня література в середніх навчальних закладах.-2007-№11-12-С.20-26.
6. Шевченко Т.І. Література як мистецтво слова: Матеріали до уроків зарубіжної літератури. - Тернопіль: Мандрівець,2005.